

RAZŠIRJENI PROGRA (RaP)

Zakonodaja

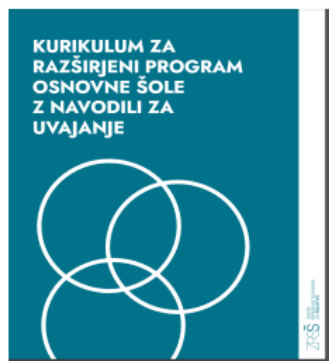
ZOŠ pred spremembo

- **14. člen:** Program OŠ izobraževanja obsega obvezni program in razširjen program.
- **20. člen:** RP obsega **podaljšano bivanje, jutranje varstvo, dodatni pouk, dopolnilni pouk, interesne dejavnosti in pouk neobveznih izbirnih predmetov.**
- **20.A – 25. člen** – opredeli posamezne oblike razširjenega programa

ZOŠ po spremembi

- **14. člen:** Program OŠ izobraževanja obsega obvezni program in razširjen program.
 - **20. člen:** V okviru razširjenega programa se izvajajo organizirane oblike vzgojno-izobraževalnega dela z učenci, ki vključujejo naslednja vsebinska področja:
 - gibanje in zdravje za dobro telesno in duševno počutje,
 - kulturna in državljanska vzgoja ter
 - učenje učenja.Razširjeni program se lahko izvaja **pred začetkom in po zaključku obveznega programa**. Razširjeni program se glede na organizacijske zmožnosti osnovne šole **lahko izvaja tudi med obveznim programom**, če so v razširjeni program vključeni vsi učenci posameznega oddelka.
- Osnovna šola za učence 1. razreda in prve stopnje posebnega programa vzgoje in izobraževanja, glede na potrebe staršev, izvaja del razširjenega programa zjutraj pred začetkom obveznega programa.
- Osnovna šola za učence od 1. do 5. razreda, za učence od 1. do 9. razreda v prilagojenih izobraževalnih programih in za učence od 1. do 6. stopnje posebnega programa vzgoje in izobraževanja izvaja del razširjenega programa po zaključku obveznega programa.
- V razširjeni program se učenci vključujejo prostovoljno.
- Normative in standarde za izvajanje razširjenega programa podrobneje določi minister, pristojen za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: minister).

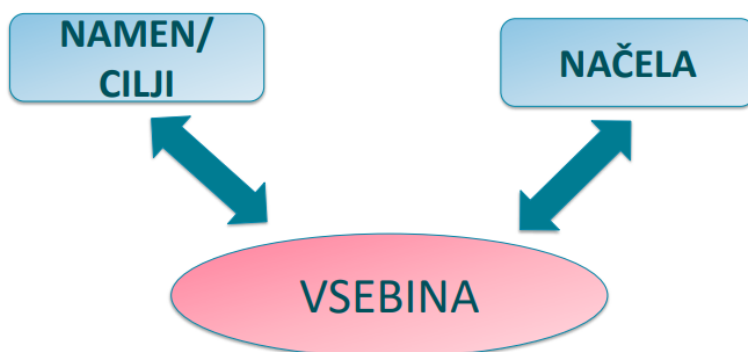

PREDMETNIK

Kurikulum z navodili za uvajanje in predmetnik za razširjen program

Sprejeto na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje.

Razširjen program

Namen - z razširjenim programom osnovna šola prispeva k:

- nadgrajevanju in poglobljanju ciljev obveznega programa osnovne šole **na drugačne načine**,
- doseganju ciljev razširjenega programa,
- spoznavanju individualnih značilnosti in potreb učencev,
- večji izbirnosti in participaciji učencev, **ki se aktivno vključujejo v načrtovanje in izvajanje dejavnosti**,
- razvijanju različnih učenčevih interesov, spretnosti in znanja,
- **razvijanju ustvarjalnosti učencev**,
- **razvijanju kritičnega mišljenja**,
- **razvijanju sodelovanja in sodelovalnega učenja**,
- **razvijanju digitalnih veščin**,

- razvijanju učnih in delovnih navad,
- spodbujanju skrbi za telesno in duševno zdravje ter dobre odnose,
- spodbujanju kulturno-umetnostne vzgoje,
- spodbujanju odgovornega odnosa do sebe in okolja ter za dejavno vključevanje v demokratično družbo,
- **ozaveščanju o pomenu in strategijah uravnavanja čustev, misli in vedenja**,
- **ozaveščanju o pomenu trajnostne naravnosti in ohranjanja naravnega okolja**,
- spodbujanju kakovostnega preživljanja prostega časa,
- **spodbujanju karijerne orientacije**.

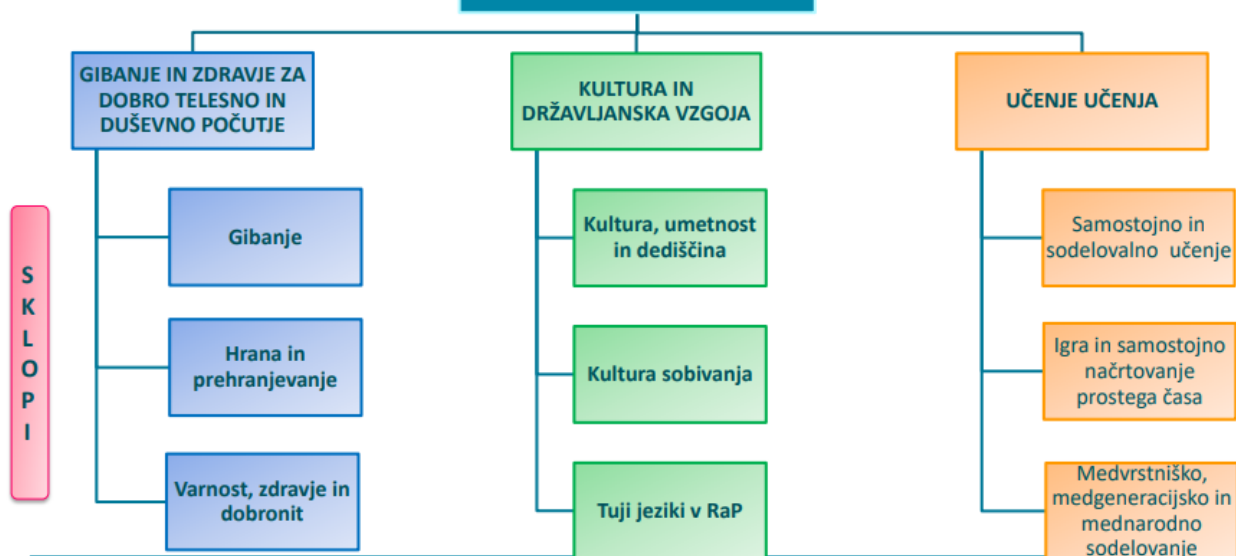
CILJI razširjenega programa na ravni šole

- smiselna in kakovostna nadgradnja obveznega vzgojno-izobraževalnega programa osnovne šole, skladno s potrebami in interesi učencev, pogoji šole ter možnostmi ožjega in širšega okolja;
- zagotoviti spodbudno, inkluzivno, ustvarjalno in varno učno okolje za učenje, igro, druženje, sprostitev ali počitek v času pred izvedbo obveznega programa, med njo ali po njej;
- ustvariti pogoje za uspešno samostojno ali sodelovalno učenje in pripravo učenk in učencev na pouk (opravljanje šolskih in domačih nalog ter drugih učnih obveznosti);
- ponuditi učencem pester in raznolik nabor dejavnosti z vseh področij razširjenega programa;
- omogočiti dostop do širokega izbora različnih učnih sredstev in pripomočkov (didaktična sredstva, informacijsko-komunikacijska tehnologija) ter raznolikih učnih virov (tiskani, digitalni itd.);
- zagotoviti skupinsko ter individualno podporo in usmerjanje učencev pri vključevanju v dejavnosti razširjenega programa od aktivnega načrtovanja do sodelovanja pri izvajanju ter spremljanju in evalvaciji (formativno spremljanje);
- zagotoviti interdisciplinarnost med vsebinami posameznih področij.

CILJI razširjenega programa na ravni učenca

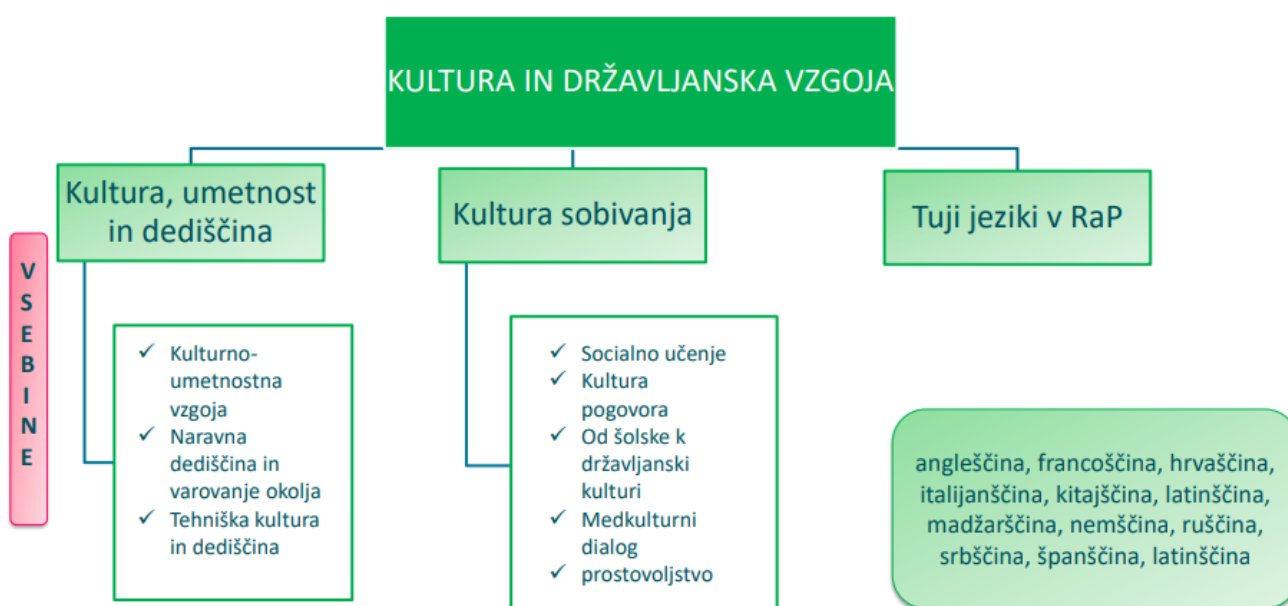
- glede na lastne potrebe, interese in cilje izbirajo dejavnosti razširjenega programa;
- razvijajo zmožnosti za razumevanje in uravnavanje procesov lastnega učenja ter se usposablajo za izbiro svoje nadaljnje izobraževalne poti in vseživljenjsko učenje;
- razvijajo delovne navade, znanje in veščine, ki so ključne za njihovo učno in siceršnjo uspešnost;
- razvijajo različne vrste pismenosti, večjezičnost in zmožnosti sporazumevanja v različnih jezikih;
- usvajajo znanje in veščine prve pomoči ter se usposablajo za ustrezno odzivanje in za samopomoč v stresnih okoliščinah;
- kakovostno preživljajo svoj prosti čas ter razvijajo zdrav življenjski slog (npr. zdravo prehranjevanje, gibanje itd.);
- razvijajo socialno-komunikacijske veščine (veščine sodelovanja in upoštevanja drugih);
- razvijajo veščino samoregulacije (samozavedanje, aktivno poslušanje, empatijo, zmožnost samoobvladovanja, nadzor jeze itd.);
- usvajajo znanje in spoštljiv odnos do lastne kulture ter nacionalne in svetovne kulturnoumetniške dediščine.

PODROČJA RaP

Gibanje in zdravje za dobro telesno in duševno počutje

SISTEMATIČNO RAZVIJANJE PREČNIH VEŠČIN

KRITIČNO MIŠLJENJE	Učitelj razvija, kadar načrtuje argumentiranje, raziskovanje, reševanje problemov, odločanje, uporabo virov, sistematično raziskovanje, analiziranje in vrednotenje
SODELOVANJE IN KOMUNICIRANJE	Učitelj razvija, kadar načrtuje, da učenci izmenjujejo raznovrstne informacije, npr. poslušajo in/ali berejo, se smiselno in konstruktivno odzivajo na slišano in ali prebrano, prispevajo lastne ideje, razpravljajo, reflektirajo o procesu sporazumevanja, samostojno ustvarjajo raznovrstna besedila, ustvarijo in izvedejo raznovrstne predstavitve ...
USTVARJALNO MIŠLJENJE	Učitelj razvija, kadar načrtuje, da učenci rešujejo odprte probleme (takšne, ki imajo več različnih rešitev), iščejo neznane in nekonvencionalne rešitve problemov ...
DIGITALNE VEŠČINE	Učitelj razvija, kadar načrtuje, da učenci uporabljajo raznovrstna informacijsko-komunikacijska orodja in aplikacije, da bi se učinkoviteje sporazumevali, učinkovito sodelovali, reševali probleme in se odločali ...
USTVARJALNOST	Učitelj razvija, kadar načrtuje, da učenci rešujejo odprte probleme z več rešitvami, iščejo nekonvencionalne rešitve, izvirne, uporabljajo različne tehnike mišljenja ...
SAMOURAVNAVANJE	Učitelj razvija, kadar učencem omogoča, da ozaveščajo svoja močna in šibka področja, načrtujejo svoje cilje, poznajo in uporabljajo strategije učenja, spremljajo in vrednotijo svoj napredek ...

FINANČNA PISMENOST

JUTRANJE DEJAVNOSTI RAP

Jutranje dejavnosti mlajših učencev – izhodišče:

Zagotoviti:

- varnost,
- vključenost,
- postopnost.

Naravna potreba po:

- igri,
- gibanju,
- vedeti, kar mi ni treba (radovednost),
- socialnih stikov.

Umirjen in postopen začetek šolskega dne, vzpostavitev odnosa do šolskega okolja in oseb v njem, priprava na učenje, mirnejši vstop v socialne stike.

Potrebe mlajših otrok se razlikujejo, zato je prilagodljivost in pozornost na njihove individualne potrebe ključnega pomena za uspešne zgodnje jutranje dejavnosti.

IGRA IN SAMOSTOJNO NAČRTOVANJE PROSTEGA ČASA

IZVAJANJE RAZŠIRJENEGA PROGRAMA

- Za učence 1. razreda šola obvezno organizira dejavnosti razširjenega programa, ki se začnejo **pred obveznim programom** (od 6. ure zjutraj do začetka pouka obveznega programa).
- Učencem od 2. do 9. razreda šola ponudi dejavnosti, ki se lahko izvajajo **v homogenih ali heterogenih** skupinah, kar je odvisno od ciljev dejavnosti in potreb učencev.
- **Sklopi** posameznih področij naj se med seboj **smiselno povezujejo**. Pri načrtovanju sklopov učitelji sledijo **interdisciplinarnosti**. Dejavnosti se lahko izvajajo **strnjeno ali v daljših časovnih obdobjih**.
- Šola ponudi dejavnosti z vseh področij razširjenega programa (gibanje in zdravje za dobro telesno in duševno počutje, kulturna in državljanska vzgoja, učenje učenja) **v obsegu ene tretjine ur** celotnega razširjenega programa za vsako področje. Pri tem na vsakem področju iz vsakega sklopa obvezno ponudi **vsaj eno vsebino na letni ravni**, da zagotovi uravnoteženo ponudbo.
- Šola mora učencem ponuditi **dejavnosti, namenjene tako individualnemu kot skupinskemu učenju**, dejavnosti za **podporo učenju**, dejavnosti za podporo **nadarjenim učencem**.

- Šola mora ponuditi in vzdrževati **otroški pevski zbor in mladinski pevski zbor**.
- Šola mora organizirati dejavnosti za **učenje in preverjanje vožnje v cestnem prometu** za kolesarski izpit.
- Šola ponudi učencem **drugega in tretjega** vzgojno-izobraževalnega obdobja **drugi tuji jezik** iz nabora, ki je določen za obvezni izbirni predmet v 7., 8. in 9. razredu (angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, kitajščina, latinščina, madžarščina, nemščina, ruščina, srbščina, španščina).
- Šola mora ponuditi dejavnosti **prve pomoči**, dejavnosti s področja **računalništva, tehnike in tehnologije ter umetnosti**.
- Šola mora v okviru obveznega in razširjenega programa vsakemu učencu zagotoviti najmanj **eno uro organizirane športne dejavnosti na dan**.
- Šola pri izbiri dejavnosti na nivoju celotne šole **analizira potrebe učencev ter upošteva njihove interese in želje**. Pri načrtovanju upošteva znanja in močna področja strokovnih delavcev, lastne prostorske in materialne pogoje ter specifikke okolja, v katerem deluje.

9 ORGANIZACIJA RAZŠIRJENEGA PROGRAMA

Pred začetkom uvajanja sprememb ravnatelj in učiteljski zbor:

- » poglobljeno preučijo Kurikulum za razširjeni programa OŠ,
- » ozavešijo namen, cilje in načela razširjenega programa,
- » preučijo področja razširjenega programa in povezanost le-teh z obveznim programom OŠ ter jih povežejo z dejavnostmi, ki že potekajo na šoli,
- » umestijo specifikko svoje šole, okolja in časa med ponujene dejavnosti.

Za uspešno uvajanje razširjenega programa na šoli je pomembno:

- » načrtovanje (analiza stanja potreb, želja in interesov ter dosedanjih izkušenj na področju izvajanja razširjenega programa, priprava izvedbenega načrta na ravni šole in načrta izvedbe posameznih dejavnosti razširjenega programa),
- » izvajanje in spremljanje razširjenega programa,
- » vrednotenje in poročanje.

KAJ	RAVNATELJ	OŽJI STROKOVNI AKTIV ZA UVAJANJE RAZŠIRJENEGA PROGRAMA (ORA-P)	STROKOVNI DELAVCI	UČENCI	STARŠI
<p>Seznanitev:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z ZOŠ • s Kurikulumom za razširjeni program osnovne šole • s Predmetnikom za razširjeni program osnovne šole • z Navodili za uvajanje razširjenega programa 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Individuarno poglobljeno preučijo vse dokumente in razmisli o organizaciji in spremembah na nivoju šole. ✓ Imenuje člane ORA-P-a. ✓ Na osnovi predmetnika stročnina sistemizirane ure za šolo in razmisli o kadrovskem načrtu za razširjeni program. ✓ Pripravi vprašanja in dileme. ✓ Na srečanjih območnih enot skupaj s predstavniki ZRS razjasni dileme in vprašanja. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Člani individualno preučijo vse dokumente in razmislijo o organizaciji in spremembah na nivoju šole. ✓ Delavnica ravnatelja in članov ORA-P-a: <ul style="list-style-type: none"> • kaj je pri novem konceptu drugače, • ali razumemo cilje, načela, področja ... • pripravijo se osnutek izvedbenega načrta uvajanja na šoli, • opredelijo se potrebe po kadrih, soodložitvi z lokalno skupnostjo. ✓ Na srečanjih ravnateljev se skupaj s predstavniki ZRS razjasni dileme in vprašanja ter se pripravi delavnica za kolektive. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Strokovni delavci individualno preučijo Kurikulum za razširjeni program in pripravijo vprašanja in dileme. ✓ Strokovni delavci razmislijo, v katerem področju in sklopu vidijo možnost izvajanja dejavnosti – v sklopu s svojo strokovno izobrazbo in/ali svojimi močnimi področji. ✓ Pedagoška konferenca oz. delavnica za vse strokovne delavce, na kateri se preveri razumevanje: <ul style="list-style-type: none"> • ciljev RaP-a, • načel, • vsebinske zgradbe (področja, sklopi, dejavnosti), • prečnih veščin <p>In se predstavi osnutek izvedbenega načrta šole.</p> <p>Delavnica s strokovnimi delavci pripravijo in izvedejo ravnatelj skupaj s člani ORA-P.</p>	<p>Učencem se smiselno predstavi posodobljen koncept razširjenega programa (ravnatelj, ORA-P).</p>	<p>Skupni ravnateljski sestanek za starše, na katerem ravnatelj predstavi posodobljeni koncept razširjenega programa, načela in cilje, priložnosti za učence, predvidene večje spremembe (urnik, prihodi in očitodi avtobusov itd.).</p>
	<p>marec 2024</p> <p>oktober–november v šolskem letu, pred začetkom uvajanja</p>	<p>do 15. aprila 2024</p> <p>november–december v šolskem letu, pred začetkom uvajanja</p>	<p>april 2024</p> <p>januar v šolskem letu, pred začetkom uvajanja</p>	<p>april 2024</p> <p>januar v šolskem letu, pred začetkom uvajanja</p>	<p>april/maj 2024</p> <p>februar–marec v šolskem letu, pred začetkom uvajanja</p>